

EDUSKUNNAN VASTAUS 257/2009 vp

Hallituksen esitys laiksi tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi tapaturmavakuutuslain muuttamisesta (HE 224/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 55/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 18 a ja 18 b § sekä 29 §:n 1 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 18 a § laeissa 526/1981, 1642/1992 ja 1314/2002, 18 b § mainitussa laissa 1642/1992 ja 29 §:n 1 momentti laissa 483/2001, sekä
lisätään lakiin uusi 18 c—18 e § seuraavasti:

18 a §

Haittarahaa suoritetaan työntekijälle työtapa-
turman aiheuttamasta vammasta ja sairaudesta
johtuvasta pysyvästä yleisestä haitasta. Haittara-
halla ei korvata tapaturman aiheuttamaa työky-
vyn alentumista, hoidon tai avun tarpeesta johtu-
via kustannuksia eikä muuta vahinkoa, josta sää-
detään erikseen korvaus tässä laissa tai tapatur-
mavakuutuslain perusteella korvattavasta kun-
toutuksesta annetussa laissa (625/1991).

Yleisellä haitalla tarkoitetaan tapaturman ai-
heuttamaa toimintakyvyn alentumista (*toimin-
nanvaja*). Toimintakykyä verrataan saman-
ikäisen terveen henkilön toimintakykyyn. Täl-
löin otetaan huomioon rajoitukset, joita vam-
masta tai sairaudesta huomioon ottaen sen laatu
ja vaikeusaste yleensä aiheutuu jokapäiväisessä

elämässä. Toimintakykyä arvioitaessa ei oteta
huomioon ammattia, elin- ja asuinoloja eikä
työntekijän muita yksilöllisiä olosuhteita. Toi-
mintakykyä arvioitaessa otetaan huomioon teko-
nivelen, proteesin tai muun apuvälineen avulla
saavutettu toimintakyvyn parantuminen. Haitta
katsotaan pysyväksi, kun vamman tai sairauden
tila ei lääketieteellisen todennäköisyyden mu-
kaan enää parane, kuitenkin aikaisintaan vuo-
den kuluttua tapaturmasta.

Yleisen haitan suuruuden arvioimiseksi eri-
laisten vammojen ja sairauksien aiheuttamat hai-
tat suhteutetaan toisiinsa jakamalla vammat ja
sairaudet haittaluokituksella niiden lääketieteel-
lisen laadun ja vaikeusasteen perusteella 20 hai-
taluokkaan. Haittaluokat määritellään yhtä tai
useampaa vammaa tai sairautta mahdollisim-

man läheisesti kuvaavin nimikkein, raajan, aistin tai muun toiminnallisen kokonaisuuden toiminnanvajausta kuvaavin yleisemmin nimikkein tai kuvaamalla vammasta tai sairaudesta aiheutuvaa yleistä toiminnanvajausta. Jollei haittaluokan perusteissa erikseen toisin säädetä, haittaluokkaan sisältyy kysymyksessä olevaan vammaan ja sairauteen yleisen lääketieteellisen kokemuksen mukaan tavanomaisesti liittyvä ki-pu.

18 b §

Haittaluokka määritetään etsimällä haittaluokituksesta yhtä tai useampaa vammaa tai sairautta mahdollisimman tarkoin kuvaava nimike ja sitä vastaava haittaluokka. Jos soveltuva nimikettä ei ole tai jos nimikettä koskeva haittaluokka ei vammaan tai sairauden erityisen laadun, laajuuden tai vaikeusasteen vuoksi vastaa aiheutuvaa haittaa, haittaluokka määritetään koko raajan, aistin tai muun toiminnallisen kokonaisuuden toiminnanvajausta kuvaavan yleisemmän nimikkeen perusteella. Haittaluokka voidaan määrittää viimeksi mainituin tavoin myös, jos samaan raajaan, aistiin tai muuhun toiminnalliseen kokonaisuuteen kohdistuu useita vammoja tai sairauksia.

Haittaluokkaa korotetaan, jos vammasta tai sairaudesta aiheutuu erityisen kiputilan vuoksi enemmän toiminnanvajausta kuin siitä sen laadun vuoksi yleensä muuten aiheutuisi. Keskivaikean kiputilan perusteella haittaluokkaa korotetaan vähintään yhdellä ja enintään kahdella haittaluokalla. Vaikean kiputilan perusteella haittaluokkaa voidaan korottaa tätäkin enemmän. Korotusta ei tehdä, jos kiputila otetaan sovellet-tavan nimikkeen mukaan muutoin erikseen huomi-oon haittaluokkaan vaikuttavana tekijänä.

Haittaluokkaa korotetaan vammojen ja sairauksien laatu ja vaikeusaste huomioon ottaen, jos tämän lain mukaan korvattava vamma tai sairaus kohdistuu elimeen tai toimintoon, joka oli jo ennen tapaturmaa työntekijälle poikkeuksellisen tärkeä hänen aikaisemman vammansa tai sairautensa takia.

Kahden tai useamman vammaan tai sairauden haittaluokat yhdistetään kokonaishaitan määrittämiseksi käyttämällä seuraavaa laskukaavaa:

$$K = A + B \quad \text{—} \quad \frac{A \times B}{20}$$

Kaavassa K tarkoittaa kokonaishaitan luokkaa sekä A suurempaa ja B pienempää tai toista yhtä suurta haittaluokkaa. Kolmen vammaan ja sairauden yhteinen haittaluokka saadaan käyttämällä kaavassa lukuna A edellä mainituin tavoin yhdistettyä kahden vammaan tai sairauden haittaluokkaa ja sijoittamalla luvuksi B pienin tai kolmas samansuuruinen haittaluokka. Jos vammoja tai sairauksia on useampia kuin kolme, laskutoimitus toistetaan vastaavalla tavalla käyttäen lukuna B aina seuraavaksi pienintä haittaluokkaa. Laskukaavaa käytettäessä haittaluokkaa tarkoit-tava luku pyöristetään lähimpään kokonaislu-kuun.

Edellä 4 momentissa säädettyä laskukaavaa ei käytetä laskettaessa yhteen haittaluokkia vam-moista ja sairauksista, jotka kohdistuvat saman-aikaisesti toisiaan korvaaviin parillisiin elimiin tai sekä näkö- että kuuloaistiin.

Jos haittaa ei voida määrittää edellä tässä py-kälässä säädetyn tavoin tai siten määritetty haittaluokka poikkeaa olennaisesti haitasta, joka tapaturmasta aiheutuu yleisen toiminnanvajauksen perusteella arvioituna, haittaluokka arvioi-daan yleisen toiminnanvajauksen perusteella.

Tapaturmasta aiheutuva kokonaishaitan haittaluokka ei voi olla suurempi kuin 20.

18 c §

Tarkemmat säännökset vammojen ja sairauksien haitan arvioinnista ja haittaluokista an-netaan haittaluokituksessa, josta säädetään sosi-aali- ja terveysministeriön asetuksella.

18 d §

Haittarahan suuruus vuodessa määräytyy vammaan haittaluokan perusteella 28 §:n

6 momentissa säädetystä vähimmäisvuosityöansiosta alla olevan taulukon mukaan.

Haittaluokka	Määrä prosentteina 28 §:n 6 momentissa tar- koitetusta rahamäärästä
1	1,15
2	2,27
3	3,36
4	4,42
5	5,45
6	6,45
7	7,42
8	8,36
9	9,27
10	10,15
11	13
12	16
13	19
14	22
15	25
16	32
17	39
18	46
19	53
20	60

18 e §

Haittaluokkiin 1—10 kuuluvista vammoista tai sairauksista suoritetaan haittarahakorvaus kertakaikkisena. Haittaluokkiin 11—20 kuuluvista vammoista ja sairauksista suoritetaan haittarahakorvaus työntekijän valinnan mukaan joko jatkuvana tai kertakaikkisena.

Vammoista ja sairauksista, joille on lääketieteellisen kokemuksen mukaan ominaista, että ne pahenevat ja johtavat nopeasti kuolemaan, suoritetaan haittaluokkaa 10 vastaava kertakaikkinen korvaus. Haittaluokan ylittäessä 10 haittaraha suoritetaan jatkuvana sen haittaluokan mukaisesti, joka lääketieteellisen kokemuksen mukaan on ennakoitavissa ottaen huomioon vamman tai sairauden pahentuminen. Jatkuvasta

haittarahasta ei vähennetä kertakaikkisena maksetun haittarahan pääoma-arvoa.

Kertakorvaus lasketaan haittarahan pääoma-arvoa vastaavaksi pääomaksi huomioon ottaen työntekijän tilastollisin perustein arvioitu keskimääräinen jäljellä oleva elinikä tapaturman satuesssa. Pääoma-arvon laskentaperusteena käytetään julkisten tilastojen perusteella tehtyä arviota kuhunkin ikä- ja syntymävuosiluokkaan kuuluvien miesten ja naisten odotettavissa olevasta jäljellä olevasta eliniästä. Korkokantana pääoma-arvojen laskennassa käytetään arviota tulevasta pidemmän aikavälin riskittömästä korosta. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan enintään kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan tarkemmat säännökset kertakorvauksen pääoma-arvon määrittämisestä.

Jos haittaluokka myöhemmin vamman tai sairauden pahentumisen takia nousee vähintään yhdellä, työntekijällä on oikeus saada uudelleen haittarahaa muuttuneiden olosuhteiden mukaisesti. Maksettavasta haittarahasta vähennetään tällöin 2 momentissa säädettyä poikkeusta lukuun ottamatta maksettua pääoma-arvoa vastaava haittarahan määrä.

Jos työntekijä haluaa myöhemmin vaihtaa jatkuvana maksettavan haittarahakorvauksensa kertakorvaukseksi, hänellä on 2 momentissa säädettyä poikkeusta lukuun ottamatta oikeus tähän vaihtoon. Tällöin haittarahakorvaus vaihdetaan sen pääoma-arvoa vastaavaksi pääomaksi huomioon ottaen työntekijän tilastollisin perustein arvioitu keskimääräinen jäljellä oleva elinikä ajankohtana, jolloin jatkuvana maksettu haittaraha vaihdetaan kertakorvaukseksi. Pääoma-arvon laskentaperusteena käytetään julkisten tilastojen perusteella tehtyä arviota kuhunkin ikä- ja syntymävuosiluokkaan kuuluvien miesten ja naisten odotettavissa olevasta jäljellä olevasta eliniästä. Korkokantana pääoma-arvojen laskennassa käytetään 3 momentissa säädettyä korkokantaa lisättynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan enintään kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan tarkemmat säännökset pääoma-arvon määrittämisestä.

29 §

Tämän lain mukaisen vakuutuksen voi myöntää sellainen vakuutusyhtiö, jolla on oikeus harjoittaa vakuutusyhtiölain (521/2008) tai ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) mukaan vakuutusluokista annetun lain (526/2008) 2 §:n 1 momentissa mainittua

vahinkovakuutusluokan 1 mukaista vakuutusta Suomessa.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin tapaturmiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 2009